

Lleis

Llei 3/2018, del 22 de març, de mediació

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 22 de març del 2018 ha aprovat la següent:

Llei 3/2018, del 22 de març, de mediació

Exposició de motius

La Llei de mediació té com a objectiu donar cabuda a la normativa reguladora de la mediació, d'acord amb les novetats legislatives que han tingut lloc en els darrers anys, tant en l'àmbit andorrà com en l'àmbit europeu. La mediació té un prestigi sòlid als països del nostre entorn; ateses les seves característiques i els aspectes positius que se'n deriven, s'ha anat implantant com una eina àgil, dinàmica i efectiva en la resolució de conflictes, que evita moltes vegades la via judicial, més costosa i considerablement més lenta.

En el marc europeu, des de la promulgació de la Recomanació 12/1986 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, relativa a mesures tendents a prevenir i reduir la sobrecàrrega de treball dels tribunals de justícia mitjançant vies de conciliació, arbitratge i mediació, s'ha apostat per vies alternatives a la via judicial. D'altra banda, a partir del Pla d'acció de Viena de 1998, que cercava la instauració de processos extrajudicials alternatius o substitutoris per resoldre els conflictes, i de les conclusions del Consell Europeu de Tampere de 1999, el Consell de Ministres de Justícia i Interior de la Unió Europea va convidar la Comissió Europea a confeccionar un llibre verd sobre modalitats alternatives de solució de conflictes en matèria de dret civil i mercantil diferents de l'arbitratge.

Així, s'ha anat elaborant una normativa marc en l'àmbit europeu per uniformitzar els aspectes més rellevants que poden suposar un obstacle a la generació de la mediació com a mètode de resolució de conflictes. En destaca la Recomanació núm. R (98) 1 del 21 de gener de 1998 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa sobre la mediació familiar, i també la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea, del 21 de maig del 2008, sobre certs aspectes de la mediació en assumptes civils i mercantils.

El fet que en molts països europeus la mediació hagi esdevingut una solució eficaç dels conflictes, tant des del punt de vista de la prevenció com de la resolució d'aquests conflictes, i també des de la perspectiva de la prevalença de les solucions obtingudes a partir de l'acord de les parts en conflicte, ha aconsellat d'introduir-la i regular-la també al nostre país. Cal dir, però, que amb anterioritat a la Llei de mediació, i en alguns casos des de fa molts anys, la legislació andorrana ja s'ha anat obrint a poc a poc i de forma parcial o sectorial a la realitat de la mediació i a les noves demandes de la societat en aquesta matèria. Així, el Decret dels veguers del 9 de març de 1974 sobre el procediment laboral ja va preveure el tràmit de la conciliació en la fase inicial d'al·legacions, i, després de la Constitució, la legislació andorrana ha anat introduint la mediació de forma puntual, tal com es desprèn de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals; la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals; la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra; la Llei 13/2013, del 13 de juny, de competència efectiva i protecció del consumidor; la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica. Convé destacar, d'altra banda, que el 13 d'abril de 1994 es va crear el Servei de Mediació Familiar, el qual ha esdevingut el Servei d'Atenció i Mediació prop de l'Administració de Justícia des de finals de l'any 2014, i que fins avui ha suposat una experiència d'èxit en l'àmbit de la mediació familiar.

Tanmateix, tenint en compte que la mediació, davant una situació de conflicte, permet elaborar solucions beneficioses i viables mitjançant el diàleg, atès que afavoreix la comunicació entre les parts en conflicte, i

suposa moltes vegades una millora de les seves relacions futures, era necessari aprofundir en la regulació de la mediació mitjançant la Llei completa i general que es promou a hores d'ara. En efecte, la voluntat d'evitar la judicialització de determinades controvèrsies no només té com a finalitat agilitzar el treball dels tribunals de justícia, sinó que, fonamentalment, fa possible d'obtenir solucions responsables, autogestionades i eficaces als conflictes, que assegurin el compliment posterior dels acords i que preservin la relació futura entre les parts. Però, a més, es vol anar més enllà i aplicar la mediació com a via per resoldre els litigis que tenen lloc no únicament fora de l'àmbit judicial, sinó també en el marc d'un procés judicial, mitjançant la derivació que faci el tribunal. En aquest cas no s'esdevé un procés de mediació alternatiu a la via judicial, sinó que es configura un procés de mediació que n'és complementari i que permet col·laborar en l'objectiu de prestar una tutela judicial efectiva òptima.

Aquesta Llei consta de seixanta-cinc articles, que s'estructuren en nou capítols, una disposició derogatòria i set disposicions finals. El capítol primer incideix en les disposicions d'abast general, i, en concret, defineix el concepte i la finalitat de la mediació; l'àmbit d'aplicació de la Llei; les modalitats de la mediació; la figura dels mediadors, comediadors i experts; els requisits per exercir la mediació, incidint d'una forma especial en el requisit de la formació continuada; les parts en la mediació; les entitats de mediació, i els efectes de la mediació sobre el termini de prescripció.

El capítol segon regula els principis de la mediació i, en particular, els principis de voluntarietat i de bona fe; els principis d'independència, imparcialitat i neutralitat, amb les causes d'abstenció i recusació que se'n deriven; el principi de confidencialitat i el deure de secret professional, que es detalla d'una forma especial atesa la importància que té en l'àmbit de la mediació; el principi d'igualtat de les parts, i el caràcter personalíssim de les actuacions de la mediació.

El capítol tercer fa referència al règim estatutari del mediador. Des d'aquesta perspectiva, estableix les normes relatives a l'actuació del mediador, que ha d'afavorir una comunicació adequada entre les parts, i relaciona els deures del mediador, amb una atenció especial al deure d'assegurança; el principi segons el qual la persona mediadora respon pels danys i perjudicis que pugui ocasionar, sense perjudici de la responsabilitat disciplinària corresponent; el cost de la mediació i la provisió de fons i els honoraris que en dimanen pels serveis que presta la persona mediadora; el benefici de gratuïtat en el cas de la mediació judicial, i el codi deontològic professional de la mediació.

El capítol quart s'encarrega de la mediació convencional i la configura com un procés flexible i senzill que permet que els subjectes implicats puguin determinar-ne les fases fonamentals. En aquest sentit, les disposicions legals estableixen els requisits imprescindibles per donar validesa a l'acord que les parts puguin assolir, partint de la premissa que l'acord en si no esdevé obligatori, pel simple fet que l'experiència ha demostrat àmpliament que la mediació en alguns casos pot perseguir senzillament una millora de les relacions de les parts. En qualsevol cas, el procés de mediació convencional s'estructura amb la sol·licitud inicial, la sessió informativa que pot convertir-se en constitutiva, i l'acord final del procés o la finalització sense acord. A més, el capítol que ens ocupa també regula altres particularitats de la mediació convencional, com ara els supòsits en què concorre, la durada d'aquesta mediació, i la possibilitat que es faci per mitjans electrònics.

El capítol cinquè fa referència al règim jurídic de la mediació judicial, que té lloc en el marc d'un procés judicial instat prèviament i que permet al tribunal, seguint el seu criteri d'idoneïtat, de convidar les parts a intentar un procés de mediació, i fins i tot d'obligar-les a assistir a una primera sessió informativa. En concret, es regula l'inici de la mediació judicial i la decisió judicial que fa possible aquest inici; l'àmbit i la durada d'aquesta mediació; els requisits que els mediadors judicials han d'acomplir; la sessió informativa, i la finalització de la mediació judicial, amb acord o sense.

El capítol sisè incideix en la formació del títol executiu i, en concret, en les dos vies mitjançant les quals es pot aconseguir: d'una banda, l'homologació judicial que les parts poden sol·licitar de l'acord de mediació, tant si ha estat convencional com si ha estat judicial, i, d'altra banda, l'elevació a escriptura pública davant de notari de l'acord de mediació.

El capítol setè crea i regula l'objecte, la finalitat, el règim jurídic, l'àmbit territorial, l'adscripció, els responsables, l'estructura, les funcions registrals i els actes inscripcionals del Registre de Mediadors. Aquest registre

públic depèn del ministeri competent en matèria de justícia i ha d'inscriure totes les persones mediadores que compleixen els requisits fixats en aquesta Llei, les quals al seu torn poden exercir la mediació només si hi consten inscrites.

D'altra banda, el capítol vuitè crea i regula les vicissituds relatives a la Comissió de Mediació que, juntament amb el Registre de Mediadors, han de fer possible que la mediació es desenvolupi de manera professional i garantista per a les parts, i amb respecte de les previsions d'aquesta Llei. En particular, s'estableixen les normes sobre les funcions, la composició, el nomenament i els càrrecs de la Comissió de Mediació, sense perjudici del desplegament reglamentari oportú.

Finalment, el capítol novè estableix el règim de responsabilitat dels mediadors, amb la finalitat de garantir l'exercici adequat de la mediació. De fet, se subjecta els mediadors a responsabilitat disciplinària i es defineix l'òrgan competent per deduir aquesta responsabilitat, així com la seva composició. També s'enumeren els drets de la persona medidora que és objecte d'un procediment disciplinari, i es regula aquest procediment i les mesures cautelars que es poden adoptar, sempre des de la perspectiva del respecte dels principis generals del dret sancionador administratiu. A continuació s'enumeren les infraccions que poden cometre els mediadors en l'exercici de les seves funcions, que poden ser molt greus, greus i lleus, com també les sancions corresponents. Igualment es fixa el règim de la prescripció de les infraccions i les sancions esmentades, la graduació d'aquestes sancions, l'extinció de la responsabilitat i el procediment d' anotació i comunicació de les sancions, i també com s'esdevé la rehabilitació.

La Llei clou amb una disposició derogatòria de diferents disposicions de la Llei del voluntariat d'Andorra que es contradiuen amb aquesta Llei, i set disposicions finals. Les disposicions finals primera i segona modifiquen puntualment la Llei del voluntariat d'Andorra i la Llei per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra per adequar-les a aquesta Llei. Les disposicions finals tercera i quarta estableixen la constitució de la Comissió de Mediació i la necessitat de redactar, proposar i aprovar les normes deontològiques de la mediació, els barems relatius als honoraris de la mediació judicial, i les normes orientadores dels honoraris de la mediació convencional i judicial, que siguin conformes amb el nou marc legal. I les tres darreres disposicions finals preveuen el desplegament reglamentari d'aquesta Llei, encomanen la publicació dels textos consolidats corresponents, i determinen la data de l'entrada en vigor.

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Concepte i finalitat de la mediació*

1. Als efectes d'aquesta Llei, la mediació es defineix com qualsevol procés estructurat, sigui quin sigui el nom o la denominació d'aquest procés, en què dos o més parts en un conflicte intenten voluntàriament assolir per si mateixes un acord sobre la resolució d'aquest conflicte, amb l'ajuda d'un o de diversos mediadors. Aquest procés pot ser iniciat per les parts, o suggerit o instat per un òrgan jurisdiccional.

2. La mediació, com a mètode de gestió de conflictes, pretén evitar l'inici de processos judicials de caràcter contenciós, posar fi als processos que ja s'hagin iniciat, o reduir l'abast d'aquests processos.

Article 2. *Àmbit d'aplicació de la Llei*

Aquesta Llei és aplicable a qualsevol matèria, llevat que afecti drets i obligacions que no estiguin a la disposició de les parts d'acord amb la normativa aplicable.

Article 3. *Modalitats de la mediació*

1. La mediació pot ser, en funció de l'organisme que la promou:

- a) Pública o privada.
- b) Convencional o judicial.

2. La mediació pot ser, en funció de l'acord que s'assoleixi, total o parcial.

Article 4. *Mediadors, comediadors i experts*

1. Es considera una persona mediadora qualsevol persona a la qual se sol·licita de portar a terme una mediació de forma eficaç, imparcial i competent, independentment de la seva denominació o professió, o del fet que hagi estat designada o se li hagi sol·licitat de fer-ho, amb la finalitat de facilitar el diàleg entre les parts i de promoure l'entesa, i que compleixi els requisits que estableix aquesta Llei.
2. La persona mediadora pot comptar amb la participació de comediadors, especialment en les mediacions entre més de dos parts, i amb la col·laboració d'experts, segons l'especialitat de què es tracti.
3. Els comediadors i els experts han de comptar, si escau, amb l'autorització d'exercici d'una professió titulada emesa pel ministeri competent en matèria de justícia, han d'estar inscrits al col·legi professional corresponent com a membres exercents, i també han d'ajustar la seva intervenció als principis de la mediació.

Article 5. *Requisits per exercir la mediació*

1. Les persones físiques que volen exercir la mediació han d'acreditar, en tot cas, els requisits següents:
 - a) Estar en plena possessió dels drets civils i polítics. En el cas de nacionals no andorrans, aquesta possessió s'entén referida als seus estats d'origen.
 - b) Tenir la nacionalitat andorrana, ser titular d'una autorització d'immigració de residència i treball o d'una autorització d'immigració de treball fronterer que autoritza a desenvolupar una activitat al Principat d'Andorra, o complir els requisits per exercir una activitat professional titulada per a treballs de curta durada d'acord amb la normativa aplicable.
 - c) Estar en possessió d'un títol d'ensenyament superior oficial andorrà o reconegut al Principat d'Andorra en l'àmbit de la mediació, o estar en possessió d'un títol d'ensenyament superior oficial andorrà o reconegut al Principat d'Andorra en qualsevol altra disciplina si s'ha superat una formació d'extensió universitària específica en l'àmbit de la mediació d'almenys cent cinquanta hores de durada.
 - d) No estar condemnades per delictes dolosos, o imprudents vinculats amb l'exercici de la funció pública o jurisdiccional, o amb l'exercici de la mediació, mentre no s'hagi produït la cancel·lació dels antecedents penals, ni al Principat d'Andorra ni a l'estranger.
 - e) No estar incapacitades per a l'exercici de la mediació, ni trobar-se compreses en cap causa d'incompatibilitat o de prohibició de l'exercici de la mediació.
2. Les persones jurídiques que es dediquen a la mediació, tant si es tracta de societats professionals com de qualsevol altra modalitat establerta en la normativa aplicable, han de designar com a mínim una persona física d'entre els seus socis que reuneixi els requisits establerts a l'apartat 1 anterior.
3. En qualsevol supòsit, els mediadors han d'estar inscrits en el Registre de Mediadors.

Article 6. *Formació continuada*

1. Els mediadors han de seguir una formació continuada d'una durada mínima de quinze hores anyals o de trenta hores en un període de dos anys.
2. El ministeri competent en matèria de justícia, a proposta de la Comissió de Mediació, determina el contingut i la durada de la formació continuada, així com la validació eventual d'aquesta formació.
3. Les despeses de la formació continuada són a càrrec de la persona mediadora.

Article 7. *Parts en la mediació*

1. Poden intervenir en el procés de mediació i instar-lo les persones que tenen capacitat per disposar de l'objecte de la mediació i hi tenen un interès legítim.
2. Els menors d'edat poden intervenir en el procés de mediació si tenen prou coneixement i hi resulten concernits, a criteri de la persona mediadora o de l'òrgan judicial, segons si es tracta d'una mediació convencional o d'una mediació judicial, respectivament, i també poden instar-lo d'acord amb la normativa aplicable.

Article 8. *Entitats de mediació*

Tenen la consideració d'entitats de mediació les organitzacions públiques o privades, i les corporacions de dret públic, inscrites o autoritzades degudament al Principat d'Andorra, que tinguin entre les seves finalitats la mediació.

Article 9. *Efectes de la mediació sobre el termini de prescripció*

1. La sol·licitud d'inici de la mediació, d'acord amb el que preveu l'article 23, suspèn el termini de prescripció de les accions corresponents des del dia de la recepció fefaent d'aquesta sol·licitud per la persona mediadora o l'entitat de mediació.

2. Si en el termini de vint dies hàbils a comptar de la recepció de la sol·licitud d'inici de la mediació no se signa l'acta de la sessió constitutiva que preveu l'article 25, el còmput del termini de prescripció es reprèn automàticament.

3. La suspensió del termini de prescripció es perllonga fins al dia en què se signa l'acord final, o quan es produeix l'acabament de la mediació per alguna de les causes previstes en aquesta Llei.

Capítol segon. Principis de la mediació**Article 10.** *Principis de voluntarietat i de bona fe*

1. La mediació es basa en el principi de voluntarietat, segons el qual les parts són lliures d'acollir-s'hi o no, i també de desistir-ne en qualsevol moment. Ningú està obligat a mantenir-se en el procés de mediació ni a concloure'l mitjançant un acord.

2. La persona mediadora, i també les parts, assisteixen al procés de mediació de forma voluntària. La persona mediadora pot renunciar a desenvolupar la mediació, amb l'obligació de lliurar una acta a les parts en què consti la renúncia. Les parts també poden optar per cercar en qualsevol moment un nou mediador i seguir el procés de mediació amb aquest nou mediador.

3. Quan existeixi un pacte per escrit que expressi el compromís de sotmetre a mediació les controvèrsies sorgides o que puguin sorgir, s'ha d'intentar el procés pactat de bona fe, abans de cercar l'empara jurisdiccional o qualsevol altra solució extrajudicial. Aquesta clàusula és efectiva fins i tot quan la controvèrsia faci referència a la validesa o l'existència del contracte en què consti la clàusula esmentada.

4. En tot moment durant el procés de mediació, les parts i la persona mediadora han d'actuar d'acord amb les exigències de la bona fe.

Article 11. *Principis d'independència, imparcialitat i neutralitat*

1. La persona mediadora exerceix la seva funció amb independència, imparcialitat i neutralitat, garantint la igualtat entre les parts. En conseqüència, no pot adoptar actituds que manifestin un interès personal en el procés de mediació o en l'assumpte que és matèria del conflicte.

2. La persona mediadora és independent de les parts i de terceres persones alienes al conflicte. Per tant, no pot acceptar cap influència externa orientada a la resolució del conflicte.

3. La persona mediadora ha d'evitar qualsevol conducta discriminatòria o de preferència cap a una de les parts, sigui quin sigui el motiu. En cas que la igualtat i la llibertat de decidir de les parts no estigui garantida, especialment com a conseqüència de situacions de violència, ha d'interrompre el procés de mediació.

4. Les actuacions en el procés de mediació es desenvolupen de manera que permetin a les parts en conflicte assolir per si mateixes un acord de mediació. La persona mediadora no pot imposar cap solució ni cap mesura concreta, atès que ha d'acompanyar les parts amb imparcialitat i neutralitat.

Article 12. *Principi de confidencialitat i secret professional*

1. Totes les persones que intervenen en el procés de mediació tenen l'obligació de no revelar els fets, documents o situacions que coneguin com a conseqüència d'aquest procés. Aquesta obligació afecta tant les parts com els mediadors o els experts que hi puguin intervenir.

2. Si un cop iniciat el procés de mediació qualsevol de les parts manifesta la seva voluntat de desistir-ne, els fets, els documents o les situacions coneguts com a conseqüència d'aquest procés, i en concret les ofertes de negociació de les parts o els acords que hagin estat revocats posteriorment, no poden tenir efectes en qualsevol procés ulterior.
3. Les parts d'un procés de mediació no poden sol·licitar la declaració o l'interrogatori com a perit o testimoni, en el marc d'un procés judicial, de la persona mediadora o dels experts que hi hagin intervingut, llevat que:
 - a) Les parts, de comú acord, i de forma expressa i per escrit, dispensin la persona mediadora o els experts del deure de confidencialitat, i aquesta persona mediadora o aquests experts ho acceptin.
 - b) Els tribunals penals ho decideixin mitjançant una resolució motivada, d'acord amb la normativa aplicable.
4. Les actes que s'elaboren durant el procés de mediació tenen caràcter confidencial. No obstant això, no està subjecta al deure de confidencialitat la informació obtinguda durant el procés de mediació que:
 - a) No estigui personalitzada i s'utilitzi per a finalitats de formació o recerca.
 - b) Comporti una amenaça per a la vida o la integritat física o psíquica d'una persona.
 - c) Calgui revelar per raons imperioses d'ordre públic o per motius lligats a la protecció de l'interès superior dels infants i joves menors d'edat.
 - d) S'hagi obtingut en el marc d'un procés de diàleg públic com a forma d'intervenció mediadora oberta a la participació ciutadana.
5. La infracció dels deures de confidencialitat i de secret professional genera responsabilitat en els termes que estableixen aquesta Llei i la normativa aplicable restant.

Article 13. *Principi d'igualtat de les parts*

En el procés de mediació s'ha de garantir que les parts intervinguin amb igualtat d'oportunitats plena, i que es mantingui l'equilibri entre les seves posicions i el respecte dels punts de vista que expressen, sense que la persona mediadora pugui actuar en perjudici o interès de qualsevol de les parts.

Article 14. *Caràcter personalíssim*

1. En el procés de mediació, les parts han d'assistir personalment a les sessions i no es poden fer valer de representants o intermediaris. No obstant això, si alguna de les parts és una entitat pública o privada, pot assistir al procés mitjançant un o diversos representants acreditats degudament.
2. En situacions excepcionals que facin impossible la presència simultània de les parts, es poden utilitzar mitjans tècnics que facilitin la comunicació a distància i garanteixin els principis de la mediació.
3. En els processos de mediació en què concorrin una pluralitat de persones, les parts poden designar portaveus que representin els interessos de cada col·lectiu implicat.

Capítol tercer. Règim estatutari del mediador

Article 15. *Actuació del mediador*

La persona mediadora exerceix la mediació afavorint una comunicació adequada entre les parts i, per tant:

- a) Facilita el diàleg i promou la comprensió entre les parts.
- b) Assisteix les parts a l'efecte d'establir un procés que ajudi a cercar solucions al conflicte.
- c) Vetlla perquè les parts prenguin les seves pròpies decisions i tinguin la informació i l'assessorament suficients per assolir acords d'una manera lliure i conscient.

Article 16. *Deures del mediador*

1. La persona mediadora, durant el procés de mediació, ha de complir els deures següents:

- a) Exercir la seva funció amb independència, imparcialitat, neutralitat, professionalitat, bona fe, lleialtat i respecte envers les parts, d'acord amb aquesta Llei, els reglaments que la desenvolupin i les normes deontològiques corresponents.
- b) Exercir la seva funció ajustant-se als terminis fixats.
- c) Donar per acabada la mediació si concorre qualsevol causa prèvia o sobrevinguda que faci incompatible la continuació del procés amb les disposicions d'aquesta Llei, i també si aprecia la manca de col·laboració de les parts o si el procés esdevé inútil per a la finalitat perseguida, ateses les qüestions que se sotmeten a la mediació.
- d) Informar les parts de qualsevol circumstància que pugui afectar la seva independència, imparcialitat i neutralitat, o que pugui generar un conflicte d'interessos, d'acord amb el que estableix aquesta Llei. Aquest deure es manté durant tot el procés de mediació.

Article 17. Abstenció i recusació

1. La persona mediadora s'ha d'abstenir d'exercir les funcions que té encomanades i, si no ho fa, pot ser recusada, en els supòsits següents:

- a) Tenir una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, amb qualsevol de les parts del procés de mediació, els seus advocats o els seus procuradors.
- b) Ser qualsevol de les parts del procés de mediació una societat mercantil en què la persona mediadora, el seu cònjuge, la persona amb qui mantingui una situació de convivència anàloga o un parent en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, tingui una participació superior al 20% del capital social, tingui la condició d'administrador únic, conjunt, mancomunat o solidari, o participi en l'òrgan d'administració i en disposi de més del 20% dels drets de vot.
- c) Tenir un interès directe o indirecte en el procés de mediació o en un altre procés semblant.
- d) Tenir una amistat íntima o una enemistat manifesta amb qualsevol de les parts del procés de mediació, els seus advocats o els seus procuradors.

2. En cas que la persona mediadora es trobi immersa en altres supòsits diferents dels que assenyala l'apartat 1 anterior i en què la seva imparcialitat es pugui veure compromesa, ha de comunicar aquesta circumstància a les parts i, si escau, a l'òrgan jurisdiccional competent. Un cop la persona mediadora ho ha comunicat, només pot continuar exercint les seves funcions si les parts i, si escau, l'òrgan jurisdiccional competent, hi consenten o ho accepten expressament.

3. En cas que la persona mediadora no procedeixi segons preveuen els apartats 1 i 2 anteriors, qualsevol de les parts pot recusar-la davant de la persona o l'òrgan que l'ha designat.

Article 18. Responsabilitat del mediador i assegurança

1. L'acceptació de la mediació obliga la persona mediadora a complir fidelment l'encàrrec que se li fa. En cas contrari incorre en responsabilitat pels danys i perjudicis que pugui ocasionar, sense perjudici de la responsabilitat disciplinària corresponent.

2. La persona mediadora que exerceixi aquesta funció ha de subscriure una assegurança que doni cobertura a la responsabilitat civil derivada de la seva actuació en els processos de mediació en què pugui intervenir.

Article 19. Cost de la mediació i honoraris

1. El cost de la mediació, tant si conclou com si no conclou amb un acord, es divideix a parts iguals entre les parts, si no hi ha pacte en contra.

2. Les persones mediadores poden exigir a les parts la provisió de fons que estimin necessària per fer front al cost de la mediació.

3. Si alguna de les parts no satisfà la provisió de fons sol·licitada en el termini assenyalat, la persona mediadora pot donar per conclosa la mediació. No obstant això, abans de fer-ho ha de comunicar-ho a les altres parts a l'efecte que puguin suplir, en el termini que s'assenyali, la part que no ha satisfet la provisió de fons.

4. Els serveis de la persona mediadora són remunerats sota la forma d'honoraris. En el supòsit d'una mediació convencional o d'una mediació judicial en què les parts designin la persona mediadora, els honoraris es poden convenir lliurement amb les parts i, si no hi ha pacte, es fixen de conformitat amb les normes orientadores establertes per la Comissió de Mediació. En el supòsit d'una mediació judicial en què el Tribunal designi la persona mediadora, els honoraris es fixen d'acord amb els barems que aprovi reglamentàriament el Govern, a proposta no vinculant de la Comissió de Mediació.

5. Les persones mediadores han d'informar les parts, a l'inici de la mediació, dels honoraris previsibles que es meritaren durant el procés de mediació.

Article 20. *Benefici de gratuïtat*

1. La part que en el marc d'un procés judicial hagi obtingut el benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes queda eximida de pagar la part de la provisió de fons i dels honoraris de la persona mediadora que li correspondria satisfer en cas que tingui lloc una mediació judicial.

2. En el supòsit esmentat a l'apartat anterior, els honoraris de la persona mediadora són satisfets pel Govern d'acord amb els barems a què fa referència l'apartat 4 de l'article 19.

Article 21. *Qualitat i autoregulació de la mediació*

El Govern, amb l'informe previ de la Comissió de Mediació, ha d'aprovar i fer públic el codi deontològic professional de la mediació.

Capítol quart. Mediació convencional

Article 22. *Supòsits de la mediació convencional*

La mediació convencional es pot dur a terme:

- a) Quan es produeixen situacions de desacord, conflicte o controvèrsia entre les parts, abans d'instar un procés judicial.
- b) Quan el procés judicial ja s'ha instat o s'està tramitant, en la primera instància, en fase de recurs o en període d'execució, en els termes que determini la normativa processal aplicable.

Article 23. *Inici de la mediació convencional*

1. El procés de mediació convencional pot iniciar-se:

- a) De comú acord entre les parts implicades en el conflicte, per iniciativa pròpia o a proposta d'una persona o entitat aliena a les parts.
- b) A proposta d'una de les parts, en compliment d'un pacte previ entre les parts de submissió a la mediació o si les altres parts ho accepten.

2. La sol·licitud d'inici de la mediació convencional es formula davant la persona mediadora o l'entitat de mediació proposada per una de les parts a les altres parts, o ja designada amb anterioritat.

3. Quan s'iniciï de manera voluntària una mediació sobre una controvèrsia que és objecte d'un procés judicial que s'està tramitant, les parts, de comú acord, poden sol·licitar de forma expressa la suspensió de la tramitació del procés judicial d'acord amb la normativa processal aplicable.

Article 24. *Sessió informativa*

1. La persona mediadora o l'entitat de mediació, un cop reben la sol·licitud d'inici de la mediació convencional, convoquen les parts perquè assisteixin a la sessió informativa.

2. En cas que qualsevol de les parts no assisteixi de forma injustificada a la sessió informativa, s'entén que desisteix de la mediació sol·licitada. Aquesta circumstància no impedeix que en un futur les parts puguin tornar a sol·licitar l'inici d'un nou procés de mediació.

3. En la sessió informativa, la persona mediadora explica a les parts les característiques de la mediació, els principis que inspiren el procés, i l'organització, els avantatges i el cost d'aquest procés. En funció d'aquesta explicació i del cas concret de què es tracti, les parts decideixen si opten o no per prosseguir el procés de mediació convencional. La persona mediadora també les informa que, un cop iniciada la mediació, les parts poden donar-la per acabada en qualsevol moment.

Article 25. *Sessió constitutiva*

1. El procés de mediació convencional comença quan les parts l'han acceptat voluntàriament i n'han assumit les obligacions que hi són inherents. Així, en virtut de la sessió constitutiva, les parts expressen la seva voluntat de desenvolupar la mediació, i deixen constància dels aspectes següents:

- a) La identificació de les parts.
- b) La designació de la persona mediadora o de l'entitat de mediació, o l'acceptació de la persona mediadora o l'entitat de mediació designada per una de les parts, sempre que estiguin inscrites degudament al Registre de Mediadors.
- c) L'objecte de la controvèrsia que se sotmet a la mediació.
- d) El cost de la mediació o les bases per determinar-lo, amb la indicació separada dels honoraris de la persona mediadora i de les altres despeses eventuais.
- e) La declaració de les parts segons la qual accepten voluntàriament la mediació i assumeixen les obligacions que se'n deriven.
- f) L'acceptació de la confidencialitat del procés.
- g) El lloc de celebració i la llengua emprada en el procés.

2. Durant la sessió constitutiva la persona mediadora pot proposar un programa d'actuacions i un nombre màxim de sessions per portar a terme la mediació, sense perjudici que aquests punts puguin variar o ser modificats posteriorment.

3. La persona mediadora ha d'informar les parts sobre la conveniència de rebre un assessorament jurídic o de qualsevol altre tipus en funció de l'objecte de la controvèrsia, durant el procés de mediació. Si escau, també les ha d'informar de la conveniència de designar un advocat que redacti el conveni o els documents oportuns sobre la base del resultat dels acords assolits.

4. A l'inici de la sessió constitutiva, es pren l'acord en què consten els aspectes descrits als apartats anteriors, mitjançant una acta que signen tant les parts com la persona mediadora.

Article 26. *Durada de la mediació convencional*

La durada de la mediació convencional depèn de la naturalesa i la complexitat de la controvèrsia. No obstant això, la persona mediadora ha de procurar que aquesta durada sigui la més breu possible i, en qualsevol cas, les actuacions s'han de portar a terme en un període màxim de sis mesos, prorrogables sis mesos més amb l'acord de les parts.

Article 27. *Desenvolupament de les actuacions de la mediació convencional*

1. La persona mediadora convoca les parts per a cada sessió amb l'anticipació necessària, dirigeix les sessions i facilita l'exposició de les posicions de les parts i la seva comunicació de forma igualitària i equilibrada.

2. Les comunicacions entre la persona mediadora i les parts es poden fer de forma conjunta o separadament.

3. La persona mediadora comunica a totes les parts les sessions que hagi celebrat de forma separada amb només alguna d'aquestes parts, sense perjudici de la confidencialitat dels assumptes tractats. La persona

mediadora no pot comunicar ni distribuir la informació o la documentació que una de les parts li hagi fet saber o li hagi lliurat, llevat que en tingui l'autorització expressa.

Article 28. *Actuacions desenvolupades per mitjans electrònics*

Les parts poden acordar que totes o alguna de les actuacions de la mediació convencional, inclosa la sessió constitutiva, es duguin a terme per mitjans electrònics, per videoconferència o per qualsevol altre mitjà analògic de transmissió de la veu o la imatge, sempre que quedi garantida la identitat de les persones que hi intervenen i el respecte dels principis de la mediació que estableix aquesta Llei.

Article 29. *Finalització de la mediació convencional*

1. El procés de mediació convencional pot concloure:

- a) Mitjançant un acord que pot ser total o parcial en funció de les matèries tractades en el procés de mediació.
- b) Sense acord, en els casos següents:
 - i) Si totes o alguna de les parts exerceixen el seu dret de donar per acabades les actuacions, i ho comuniquen a la persona mediadora.
 - ii) Si ha transcorregut el termini màxim acordat o prorrogat per a la durada del procés de mediació.
 - iii) Si la persona mediadora aprecia de forma justificada que les posicions de les parts són irreconciliables.
 - iv) Si s'esdevé una altra causa que determini la conclusió del procés de mediació.

2. Un cop ha finalitzat el procés de mediació convencional, es retornen a les parts els documents que hagin aportat.

3. La renúncia expressa de la persona mediadora de continuar el procés de mediació convencional o la revocació per les parts de la designació de la persona mediadora només produeix l'acabament del procés si no es nomena una nova persona mediadora.

Article 30. *Acord final de la mediació convencional*

1. L'acord final és el document que determina la conclusió del procés de mediació convencional.

2. Si s'ha assolit un acord, a l'acta en què es documenta l'acord final hi han de constar de manera clara i concisa els acords assolits. Si no s'ha assolit cap acord, l'acta només fa constar aquest fet i la causa d'aquest fet.

3. L'acta en què es documenta l'acord final ha de ser signada per totes les parts, a les quals se'n lliura un exemplar original.

Article 31. *Acords de mediació*

1. En les actes que documenten els acords assolits durant el procés de mediació convencional hi ha de constar la identitat i el domicili de les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que hi intervenen; el lloc i la data en què s'ha signat l'acord; les obligacions que ha assumit cada part; els mediadors que han intervingut i, si escau, l'entitat de mediació prop de la qual s'ha desenvolupat el procés, i el caràcter vinculant de l'acord i la possibilitat d'elevat a públic el document en què es conté, només a instància de qualsevol de les parts.

2. Els acords han de donar prioritat a l'interès superior dels menors d'edat i de les persones absents, incapacitades o necessitades de protecció.

3. Els advocats de les parts poden donar forma a l'acord assolit mitjançant el procés de mediació, transformant-lo en un conveni regulador, si és en l'àmbit del procediment de família, o en un contracte o protocol que pot ser elevat a escriptura pública davant de notari o que pot ser homologat judicialment.

4. La persona mediadora informa les parts del caràcter vinculant de l'acord assolit i que poden demanar-ne l'elevació a escriptura pública o l'homologació judicial amb la finalitat que l'acord esdevingui un títol executiu.

5. Contra el que es convé en l'acord de mediació només es pot exercir l'acció de nul·litat per les causes que invaliden els contractes.

Capítol cinquè. Mediació judicial

Article 32. *Normes aplicables a la mediació judicial*

El procés de mediació judicial es regeix per les normes d'aquest capítol i, subsidiàriament, per les normes relatives a la mediació convencional en el que siguin aplicables.

Article 33. *Inici de la mediació judicial*

1. El Tribunal pot, en el moment de rebre la demanda o en qualsevol altre moment del procés judicial, instar les parts d'aquest procés a trobar-se amb la persona mediadora amb la finalitat de cercar una solució amigable al litigi.

2. Si així ho acorden les parts, el Tribunal decideix l'inici del procés de mediació judicial i designa una persona mediadora amb la finalitat d'escoltar les parts i confrontar els seus punts de vista perquè puguin trobar una solució al conflicte que les oposa, d'acord amb el que estableix l'article 36.

3. Llevat que les parts manifestin quina persona mediadora volen designar, el Tribunal designa aquesta persona seguint un torn rotatori i equitatiu, tret que l'objecte del litigi requereixi una especialització concreta.

Article 34. *Àmbit i durada de la mediació judicial*

1. La mediació judicial pot abastar la totalitat o una part del litigi. En tot cas i mentre duri el procés de mediació, el Tribunal segueix sent coneixedor del procés judicial i pot prendre les decisions que siguin oportunes d'acord amb la normativa processal aplicable. D'altra banda, el Tribunal vetlla pel desenvolupament adequat de la mediació judicial.

2. La durada del procés de mediació judicial la determina el Tribunal de forma motivada, d'acord amb la naturalesa i la complexitat de la controvèrsia.

Article 35. *Requisits del mediador judicial*

La mediació judicial només la poden dur a terme les persones físiques que compleixin els requisits que estableix l'article 5.

Article 36. *Decisió d'inici de la mediació judicial*

1. El Tribunal decideix l'inici del procés de mediació judicial mitjançant un aute, contra el qual no es pot interposar cap recurs.

2. L'aute ha de fer referència a l'acord de les parts d'iniciar la mediació judicial, ha de designar la persona mediadora, i ha d'establir la durada del procés de mediació. També ha de fixar l'import de la provisió de fons dels honoraris de la persona mediadora, qui se n'ha de fer càrrec i el termini per fer-ho. En cas que no es faci efectiva la provisió de fons, s'entén que s'ha posat fi al procés de mediació judicial i la tramitació del procés judicial es reprèn, sense perjudici del que estableix l'apartat 3 de l'article 19.

3. La persona mediadora disposa d'un termini màxim de cinc dies hàbils des del dia en què li ha estat notificada la decisió d'inici de la mediació judicial per ratificar la seva designació davant el Tribunal. En aquest cas i sempre que s'hagi fet efectiva la provisió de fons, la persona mediadora disposa d'un termini de tretze dies hàbils per convocar les parts a la sessió informativa.

Article 37. *Sessió informativa*

1. Durant la sessió informativa, la persona mediadora informa les parts de l'objecte i el desenvolupament del procés de mediació i, llevat que s'hi oposin, intenta la resolució amigable del litigi. Per excepció al principi de confidencialitat, la persona mediadora ha d'informar el Tribunal de la part o les parts que no han assistit a la sessió informativa.

2. En cas que no s'assoleixi un acord pel que fa a l'inici de la mediació, la persona mediadora aixeca una acta en què fa constar que la mediació s'ha intentat de forma infructuosa.

Article 38. *Finalització de la mediació judicial*

1. Dins els cinc dies hàbils següents al dia en què finalitza el procés de mediació judicial, la persona mediadora ha d'informar el Tribunal si les parts han assolit o no un acord i, en cas afirmatiu, si l'acord és total o parcial:

- a) Si les parts no han assolit un acord o han assolit un acord parcial, el Tribunal decideix la continuació de la tramitació del procés judicial.
- b) Si les parts han assolit un acord total, poden renunciar, desistir, aplanar-se o atorgar una transacció en el marc del procés judicial, d'acord amb el que estableixi la normativa processal aplicable.

2. En qualsevol moment durant el procés de mediació judicial, el Tribunal hi pot posar fi, d'ofici o a instància de qualsevol de les parts o de la persona mediadora, si es constata que aquesta persona no està exercint les seves funcions d'acord amb els principis i les obligacions que estableix aquesta Llei. En aquest cas, el Tribunal dicta un aute que es notifica a les parts i a la persona mediadora.

3. A la fi del procés de mediació judicial, el Tribunal quantifica els honoraris de la persona mediadora d'acord amb l'apartat 4 de l'article 19, i requereix a les parts que paguin aquests honoraris, amb la deducció de la provisió de fons abonada, en el termini màxim de cinc dies hàbils. En cas d'impagament, el procediment per a la reclamació dels honoraris se substancia d'acord amb les normes sobre l'execució de les costes processals que preveu la normativa processal aplicable.

Capítol sisè. Formació del títol executiu

Article 39. *Homologació judicial*

1. Les parts poden demanar l'homologació judicial de l'acord de mediació, tant si s'ha assolit en virtut d'una mediació convencional com si s'ha assolit en virtut d'una mediació judicial, mitjançant una sol·licitud en què s'ha d'adjuntar l'acta en què es documenta l'acord i els altres documents que siguin necessaris a l'efecte d'obtenir l'homologació judicial.

2. En el cas d'una mediació convencional, la sol·licitud s'ha de presentar al Tribunal de la jurisdicció civil competent al qual correspongui per torn; en el cas d'una mediació judicial, la sol·licitud s'ha de presentar al Tribunal que coneix el procés judicial del qual dimana la mediació.

3. El Tribunal, un cop examinada la sol·licitud i dins el termini de tretze dies hàbils, dicta un aute en què decideix si homologa o no l'acord de mediació. Contra l'aute en què el Tribunal decideix no homologar la transacció es pot interposar recurs d'apel·lació.

Article 40. *Elevació a escriptura pública*

1. Les parts poden elevar a escriptura pública l'acord de mediació davant de notari. A aquest efecte, el notari valida el compliment dels requisits que estableix aquesta Llei i, al mateix temps, verifica que el contingut de l'acord no sigui contrari a dret.

2. Si l'acord de mediació s'ha d'executar a l'estranger, cal que a banda de ser elevat a escriptura pública compleixi, si escau, els requisits que estableixin els convenis internacionals aplicables i que formen part de l'ordenament jurídic andorrà.

Capítol setè. Registre de Mediadors

Article 41. *Creació, objecte i finalitat*

1. Es crea el Registre de Mediadors.

2. El Registre de Mediadors té per objecte inscriure els actes que es determinen en aquesta Llei i esdevenir l'instrument integrador de totes les dades i la informació que pertanyin a les persones mediadores que exerceixen la mediació al Principat d'Andorra.

3. El Registre de Mediadors té com a finalitat ser l'instrument per conèixer, controlar, ordenar i organitzar les persones que exerceixen la mediació, en qualsevol de les seves modalitats, i que hi són inscrites.
4. L'organització, la gestió, l'estructura i el funcionament del Registre de Mediadors, en el que no estigui previst per aquesta Llei, es determinen reglamentàriament.

Article 42. *Règim jurídic*

El Registre de Mediadors es regeix per aquesta Llei, els reglaments que la desenvolupen, el codi deontològic professional de la mediació i la normativa aplicable restant.

Article 43. *Àmbit territorial, adscripció i responsables*

1. El registre de Mediadors és únic per a tot el territori del Principat d'Andorra.
2. El registre de Mediadors s'adscriu al ministeri competent en matèria de justícia.
3. A proposta del ministre competent en matèria de justícia, el Govern nomena i destitueix el responsable titular i el responsable suplent del Registre de Mediadors.

Article 44. *Estructura*

1. El Registre de Mediadors s'estructura en una única secció, anomenada secció única del Registre, en la qual s'inscriuen totes les persones mediadores.
2. El Registre de Mediadors consta d'un llibre principal i d'un arxiu annex que conté:
 - a) La relació de les persones mediadores, la data d'incorporació de cadascuna d'elles i les altres vicissituds que tinguin lloc en relació amb aquestes persones, incloses la suspensió, i la inhabilitació i l'expulsió.
 - b) Els documents presentats per sol·licitar la inscripció.
 - c) Les resolucions judicials i administratives que corresponguin.
 - d) Els altres documents i les altres dades que estableixi la normativa aplicable.

Article 45. *Funcions registrals*

1. El responsable del Registre de Mediadors verifica la legalitat del contingut dels actes que són objecte d'inscripció d'acord amb el que resulta dels documents en virtut dels quals se sol·licita la inscripció i dels assentaments registrals.
2. El responsable del Registre de Mediadors practica la inscripció corresponent en el termini màxim de dos mesos des de la recepció de la sol·licitud si no presenta cap defecte o mancança, des del moment en què s'hagi corregit el defecte o la mancança observats, o des de la data en què tingui coneixement fefaent del fet que genera l'acte inscripció, i ho comunica a la persona que ha presentat la sol·licitud.

Article 46. *Actes inscriptibles*

Al llibre principal del Registre de Mediadors s'hi fan constar les inscripcions següents:

- a) L'alta de la persona medidora, amb la indicació del nom i els cognoms, el domicili, el telèfon, i l'adreça electrònica, el fax o qualsevol altre mitjà que pugui acreditar la recepció de les notificacions.
- b) La titulació i l'activitat professional de la persona medidora.
- c) L'acreditació de la formació continuada en mediació.
- d) El número d'inscripció de la persona medidora seguint l'ordre temporal d'inscripció.
- e) La data de la inscripció.
- f) La data de la baixa.
- g) L'inici i l'arxivament dels procediments disciplinaris.

h) La suspensió cautelar de l'exercici de les funcions i les sancions imposades en els procediments disciplinaris.

i) Les altres inscripcions que estableixi la normativa aplicable.

Article 47. *Relació de persones mediadores inscrites*

1. El Registre de Mediadors ha d'inscriure les persones mediadores que compleixin els requisits fixats en aquesta Llei. La inscripció només es pot denegar quan la documentació que s'adjunta a la sol·licitud no s'ajusti a les disposicions d'aquesta Llei. Contra aquesta decisió es pot interposar recurs d'acord amb les normes del Codi de l'Administració i de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

2. Únicament les persones inscrites al Registre de Mediadors poden ser considerades com a persones mediadores.

3. L'estructura i el funcionament de la relació de persones mediadores registrades al Registre de Mediadors es determina reglamentàriament.

Article 48. *Publicitat i identificació de les persones mediadores*

1. El Registre de Mediadors és públic, tot i que l'accés pot restar condicionat a l'acreditació d'un interès legítim. Les peticions de consulta es presenten per escrit.

2. A l'efecte d'identificació, la persona mediadora ha de fer constar, en l'exercici de la seva activitat professional, el seu número registral.

3. Amb caràcter previ a l'establiment de qualsevol relació de prestació de serveis amb una persona mediadora, les persones que volen establir aquesta relació han d'assegurar-se que aquesta persona es troba inscrita en el Registre de Mediadors.

Capítol vuitè. Comissió de Mediació

Article 49. *Creació i funcions*

Es crea la Comissió de Mediació com a òrgan tècnic adscrit al ministeri competent en matèria de justícia, les funcions de la qual són:

a) Emetre un informe, preceptiu i no vinculant, en relació amb:

i) La concurrència dels requisits que estableixen aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen per exercir la mediació i obtenir la inscripció al Registre de Mediadors.

ii) La concurrència dels requisits que estableixen aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen per inscriure's a la relació de persones mediadores registrades al Registre de Mediadors.

iii) Els projectes de normes deontològiques de la mediació o dels barems relatius als honoraris de la mediació judicial, els quals són aprovats reglamentàriament pel Govern, o qualsevol iniciativa que tingui per objecte vetllar perquè els mediadors exerceixin les seves funcions d'acord amb els principis de la mediació que regula aquesta Llei.

iv) Les reclamacions o les queixes que es formulin contra una persona mediadora com a conseqüència de l'incompliment d'aquesta Llei i el codi deontològic professional de la mediació. Aquestes reclamacions s'han d'adreçar per escrit al ministre competent en matèria de justícia i han de ser signades i datades, i la Comissió de Mediació ha de proposar en el seu informe les possibles vies de solució del conflicte, l'arxiu de la reclamació o la queixa o la incoació de l'expedient disciplinari corresponent, segons el cas.

b) Aprovar les normes orientadores dels honoraris de la mediació convencional i judicial.

c) Promoure la cultura i el valor de la mediació, així com el desenvolupament i el foment de la mediació com a via de resolució dels conflictes.

d) Promoure i impulsar la formació continuada i la capacitat per a l'exercici de la mediació.

e) Promoure les relacions dels mediadors amb els col·legis professionals i amb els consells de col·legis professionals, amb el Govern, i especialment amb el ministeri competent en matèria de justícia, amb l'Administració de Justícia i amb la resta d'administracions públiques.

Article 50. Composició i nomenament

1. La Comissió de Mediació es compon dels sis membres titulars següents:

- a) Dos representants del ministeri competent en matèria de justícia, designats pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit.
- b) Un batlle o un magistrat de la jurisdicció civil, designat pel Consell Superior de la Justícia.
- c) Un mediador inscrit en el Registre de Mediadors i que no exerceixi la professió d'advocat, designat pel ministre competent en matèria de justícia.
- d) Un advocat col·legiat com a membre exercint al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra i especialitzat en mediació, designat per la Junta de Govern del Col·legi.
- e) Un representant de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra especialitzat en mediació, designat pel Comitè Executiu de la Cambra.

2. Per cadascun dels membres titulars assenyalats a l'apartat anterior, la persona encarregada de designar-los també ha de designar un membre suplent.

Article 51. Càrrecs

1. Els càrrecs de president i de secretari de la Comissió de Mediació recauen en els dos membres titulars o suplents que representen el ministeri competent en matèria de justícia.

2. Els membres titulars o suplents que no exerceixin els càrrecs de president i de secretari són vocals de la Comissió de Mediació.

Article 52. Desenvolupament reglamentari

El funcionament, la convocatòria, el quòrum, la presa de decisions, el termini per estendre l'acta i els informes de la Comissió de Mediació es regulen per reglament.

Capítol novè. Règim de responsabilitat

Article 53. Responsabilitat disciplinària

1. Les persones mediadores estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada de l'incompliment d'aquesta Llei i el codi deontològic professional de la mediació.

2. La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat civil i penal que pugui correspondre als mediadors pels mateixos fets.

Article 54. Òrgan disciplinari

1. La potestat disciplinària és exercida per l'òrgan disciplinari, que està integrat pels membres següents:

- a) El president de la Comissió de Mediació, o, si escau, la persona que el substitueixi o el supleixi en el càrrec.
- b) Un altre membre de la Comissió de Mediació, designat per la mateixa Comissió.
- c) Un representant del ministeri encarregat de la justícia, designat pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit que ocupin llocs de treball de direcció, comandament o responsabilitat.
- d) Un representant del ministeri encarregat de les finances, designat pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit que ocupin un lloc de treball de direcció, comandament o responsabilitat.

2. Les reclamacions o les queixes que es puguin formular contra una persona mediadora s'adrecen al ministre encarregat de la justícia, el qual les comunica a la Comissió de Mediació a l'efecte del que preveu l'article 49, lletra a, número iv.

3. Si en el decurs de la tramitació d'un expedient disciplinari es manifesten indicis de conductes que poden constituir una infracció penal, l'òrgan disciplinari ho ha de fer saber a l'òrgan jurisdiccional competent i suspendre, tot seguit, la tramitació de l'expedient esmentat, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció i caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

D'altra banda, quan s'estigui instruint o jutjant un procés penal pels mateixos fets que han originat o han de comportar la incoació d'un expedient disciplinari, o per altres fets que hi estiguin íntimament vinculats, s'ha d'iniciar la tramitació de l'expedient disciplinari, si no s'ha iniciat amb anterioritat, i se'n suspèn tot seguit la tramitació, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

En qualsevol cas, la declaració de fets provats que pugui fer el tribunal penal és vinculant per a l'òrgan disciplinari.

Article 55. Drets

Les persones mediadores que són objecte d'un procediment disciplinari tenen els drets següents:

- a) Dret a ser informades dels fets que se'ls imputen, de les infraccions que aquests fets puguin constituir, de les sancions que els puguin ser imposades, de la identitat de la persona designada com a instructor i de l'òrgan competent per imposar la sanció.
- b) Dret d'accés a l'expedient disciplinari, de conèixer l'estat de la tramitació i d'obtenir còpies dels documents, en els termes del Codi de l'Administració.
- c) Dret a formular al·legacions, a proposar les proves que considerin oportunes i a utilitzar tots els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic que siguin procedents.
- d) Dret a la presumpció d'innocència i a no declarar en contra de si mateixes.
- e) Dret a ser assistides per un advocat durant la tramitació de l'expedient, de lliure elecció per part de la persona mediadora i a càrrec seu.
- f) Dret a obtenir una resolució motivada.
- g) Qualsevol altre dret que reconeguin la Constitució o les lleis.

Article 56. Procediment disciplinari

1. El procediment disciplinari l'inicia l'òrgan disciplinari mitjançant la incoació d'un expedient disciplinari, arran de la comunicació esmentada a l'apartat 2 de l'article 54, que es tramita amb respecte dels principis generals del règim sancionador.

2. L'òrgan disciplinari designa un instructor entre els seus membres per instruir l'expedient i formular, en el termini màxim d'un mes, el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les infraccions presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables.

3. L'òrgan disciplinari ha de notificar per escrit a la persona mediadora expedientada la incoació de l'expedient, l'instructor designat i el plec de càrrecs. La persona mediadora expedientada disposa d'un termini de deu dies hàbils per fer al·legacions i sol·licitar, si escau, la pràctica de les proves que entengui necessàries per a la seva defensa.

Contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor pot practicar les proves sol·licitades que consideri oportunes en el termini d'un mes. Posteriorment, ha de donar vista de l'expedient a la persona mediadora expedientada, per tal que en el termini de deu dies hàbils formuli les conclusions que estimi convenients.

4. L'òrgan disciplinari, del qual no pot formar part l'instructor designat, ha de dictar en el termini de quinze dies hàbils la resolució corresponent, la qual ha de ser motivada i no pot incloure fets diferents dels que han fonamentat el plec de càrrecs, sense perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, s'han de determinar amb precisió les infraccions comeses, els preceptes en què estan tipificades i les sancions imposades.

La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria dels membres de l'òrgan disciplinari, excepte el de l'instructor designat.

5. La resolució de l'òrgan disciplinari exhaureix la via administrativa i pot ser impugnada davant de la Secció Administrativa de la Batllia, en els termes que estableix la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 57. *Mesures cautelars*

1. L'òrgan disciplinari pot acordar, mitjançant resolució motivada, la suspensió cautelar de l'exercici de la mediació de la persona mediadora contra la qual se segueix un expedient disciplinari, tenint en compte la gravetat dels fets comesos i les circumstàncies que concorrin.

2. El període de suspensió cautelar no pot ser superior al de la sanció que pugui ser imposada per la infracció presumptament comesa, i el temps transcorregut s'ha de tenir en compte a l'efecte de computar el període de la sanció eventual d'inhabilitació que es pugui imposar al terme de l'expedient disciplinari.

Article 58. *Infraccions*

1. Són infraccions les conductes establertes com a tals per aquesta Llei, relacionades amb l'exercici de la mediació.

2. Les infraccions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

3. Són infraccions molt greus:

- a) L'exercici de la mediació sense haver-ne obtingut l'acreditació i constar inscrit en el Registre de Mediadors.
- b) L'exercici de la mediació en un supòsit d'inhabilitació o suspensió cautelar, o en un supòsit d'incompatibilitat o de prohibició d'exercir la mediació.
- c) La vulneració del deure de secret professional.
- d) L'incompliment del deure de disposar o mantenir vigent l'assegurança.
- e) L'incompliment de les obligacions o dels deures professionals establerts en aquesta Llei, en els reglaments que la desenvolupen o en les normes deontològiques, quan en resulti un perjudici greu per a les persones que hagin contractat els serveis del mediador.
- f) La condemna ferma per la comissió d'un delicte dolós, en qualsevol grau de participació, que es produeixi com a conseqüència de l'exercici de la mediació.
- g) Tota actuació professional que suposi una discriminació per raó de naixença, raça, sexe, orientació sexual, religió, llengua, opinió, lloc de naixement, veïnatge o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- h) L'obstaculització en l'exercici de les llibertats públiques i els drets fonamentals com a conseqüència de l'exercici de la mediació.
- i) La comissió de dos infraccions greus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període d'un any des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

4. Són infraccions greus:

- a) No abstenir-se d'exercir les funcions en els supòsits establerts a l'apartat 1 de l'article 17 o exercir-les malgrat que la imparcialitat de la persona mediadora es pugui veure compromesa sense procedir d'acord amb l'apartat 2 de l'article 17.
- b) No complir les obligacions en relació amb la formació continuada que estableix l'article 6.
- c) Les conductes que impedeixin prestar o que posin en perill la independència, la imparcialitat o la neutralitat requerides en les funcions encomanades a la persona mediadora.
- d) L'incompliment de les obligacions o dels deures professionals establerts en la aquesta Llei, en els reglaments que la desenvolupen o en les normes deontològiques, quan en resulti un perjudici per a les persones que hagin contractat els serveis de la persona mediadora, o l'incompliment greu i reiterat d'aquestes obligacions o d'aquests deures professionals, encara que no en resulti un perjudici per a les persones que hagin contractat els serveis de la persona mediadora.
- e) Els enfrontaments greus i reiterats de la persona mediadora amb les parts, amb terceres persones o amb les altres persones mediadores sense causa justificada.
- f) La comissió de dos infraccions lleus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període de sis mesos des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

5. És infracció lleu la vulneració de qualsevol disposició que reguli l'activitat professional, incloses les normes deontològiques, sempre que no constitueixi una infracció greu o molt greu.

Article 59. *Prescripció de les infraccions*

1. Les infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap de sis mesos. Aquests terminis es computen a partir de la data del fet causant o des del dia en què se n'hagi hagut de tenir coneixement.

2. El termini de prescripció s'interromp per qualsevol actuació realitzada amb coneixement formal de la persona expedientada que s'adreci a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient disciplinari.

La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient disciplinari o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable a la persona expedientada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient disciplinari.

3. En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la infracció resta suspès fins que l'òrgan disciplinari tingui constància fefaent de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.

Article 60. *Sancions*

1. Les infraccions molt greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Expulsió de la professió de mediador.
- b) Inhabilitació de l'exercici de la mediació durant un període no superior a cinc anys.
- c) Multa no inferior a 5.001 euros i no superior a 50.000 euros.

2. Les infraccions greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Inhabilitació de l'exercici de la mediació durant un període no superior a un any.
- b) Multa no inferior a 1.001 euros i no superior a 5.000 euros.

3. Les infraccions lleus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Amonestació escrita.

- b) Multa no superior a 1.000 euros.
- 4. Les sancions d'expulsió, d'inhabilitació i d'amonestació escrita, com a conseqüència d'una mateixa infracció, són compatibles amb la sanció de multa.
- 5. En el cas d'infraccions molt greus i greus també es pot imposar, com a sanció complementària, l'obligació d'efectuar activitats de formació professional o deontològica, quan la infracció s'hagi produït a causa de l'incompliment dels deures que afectin la deontologia professional.
- 6. Si qui ha comès la infracció n'ha obtingut un guany econòmic, la sanció de multa es pot ampliar fins a l'import del profit obtingut.
- 7. Les sancions només són executives quan la resolució que les imposa sigui ferma, pel fet de no ser susceptible de recurs administratiu o jurisdiccional.

Article 61. *Inhabilitació i expulsió*

- 1. La sanció d'inhabilitació de l'exercici de la mediació impedeix aquest exercici durant el temps per al qual ha estat imposada.
- 2. Quan en una mateixa persona concorrin diverses sancions d'inhabilitació successives, el termini establert en cadascuna de les sancions comença a comptar a partir del compliment definitiu de la sanció anterior.
- 3. La sanció d'expulsió de la professió de mediador impedeix a la persona sancionada l'exercici de la mediació i sol·licitar novament la seva inscripció en el Registre de Mediadors fins que hagin transcorregut vuit anys com a mínim.

Article 62. *Graduació de les sancions*

Les sancions es graduen en funció de les circumstàncies que concorren en cada cas, d'acord amb els principis generals establerts en la legislació vigent i, en concret, de conformitat amb els criteris següents:

- a) Intencionalitat.
- b) Perjudici causat.
- c) Quantia del benefici obtingut o que es pretenia obtenir.
- d) Reiteració o reincidència.
- e) Que els mateixos fets hagin estat sancionats en l'àmbit penal.

Article 63. *Prescripció de les sancions*

- 1. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys; les sancions per infraccions greus, al cap de dos anys, i les sancions per infraccions lleus, al cap de sis mesos.
- 2. Les sancions que donin lloc a la inhabilitació per un període superior a quatre anys prescriuen un cop ha transcorregut el termini per al qual va ser imposada la sanció.
- 3. El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què ha esdevingut ferma la resolució que les imposa.
- 4. El termini de prescripció s'interromp per l'inici, amb coneixement formal de la persona interessada, de l'execució de la sanció.

La interrupció deixa de tenir efecte si l'execució resta aturada durant més d'un any per causa no imputable a la persona sancionada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient d'execució.

Article 64. *Extinció de la responsabilitat*

La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció de la persona medidora expedientada, la prescripció de la infracció i la prescripció de la sanció.

Article 65. *Anotació i comunicació de les sancions i rehabilitació*

1. Les sancions disciplinàries es fan constar en l'expedient personal de la persona mediadora sancionada i l'anotació pot ser cancel·lada, a l'efecte de rehabilitació, sempre que no hagi incorregut en nova responsabilitat disciplinària, quan hagin transcorregut els terminis de sis mesos, en el cas de sancions d'amonestació o multa; un any, en el cas de sancions d'inhabilitació no superior a sis mesos; tres anys, en el cas de sancions d'inhabilitació superior a sis mesos, i vuit anys, en el cas de sancions d'expulsió.

2. El termini de caducitat per a la rehabilitació es compta a partir de l'endemà del dia en què s'hagi complert definitivament la sanció. La cancel·lació de l'anotació, un cop complerts els terminis indicats, es pot fer d'ofici o a petició de la persona sancionada.

Disposició derogatòria

Es deroguen la lletra j de l'article 26, i els articles 30 a 35 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra.

Disposició final primera. Modificació de la Llei del voluntariat d'Andorra

Es modifica l'article 29 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

"Article 29. Competència dels tribunals andorrans i mediació

1. Les controvèrsies que puguin sorgir entre les persones voluntàries i les entitats de voluntariat en el marc de les activitats de voluntariat són resoltes per la jurisdicció competent.

2. No obstant això, les persones voluntàries i les entitats de voluntariat es poden acollir a una mediació, d'acord amb el que estableix la normativa aplicable en aquesta matèria."

Disposició final segona. Modificació de la Llei per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra

Es modifica la Disposició transitòria segona de la Llei 23/2011, del 29 de desembre, per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra, la qual queda redactada com segueix:

"Disposició transitòria segona

Fins que no es creï la Comissió d'Arbitratge de l'Oficina de Drets d'Autor, les tasques d'arbitratge assignades a aquesta Comissió d'Arbitratge per la Llei sobre drets d'autor i drets veïns, del 10 de juny de 1999, seran exercides pel Govern."

Disposició final tercera. Constitució de la Comissió de Mediació

En el període màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei ha de quedar constituïda la Comissió de Mediació.

Disposició final quarta. Normes deontològiques i barems i normes orientadores dels honoraris

1. La Comissió de Mediació, en el termini màxim de cinc mesos des del dia en què tots els seus membres titulars hagin estat nomenats, ha de redactar i proposar les normes deontològiques de la mediació i els barems relatius als honoraris de la mediació judicial, i també ha d'aprovar les normes orientadores dels honoraris de la mediació convencional i judicial, que siguin en tots els casos conformes a aquesta Llei i a l'efecte d'acomplir les seves disposicions.

2. Les normes deontològiques de la mediació i els barems relatius als honoraris de la mediació judicial, una vegada proposats per la Comissió de Mediació, s'han de trametre al ministeri competent en matèria de justícia a l'efecte que en sotmeti al Govern l'aprovació per la via reglamentària.

Disposició final cinquena. Desplegament reglamentari

El Govern ha d'aprovar les normes reglamentàries necessàries per al desenvolupament d'aquesta Llei en el termini màxim de sis mesos des del dia en què entri en vigor.

Disposició final sisena. Publicació de text consolidat

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el text consolidat de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra i de la Llei 23/2011, del 29 de desembre, per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra, que incloguin les modificacions introduïdes fins a l'actualitat en aquestes dos lleis.

Disposició final setena. Entrada en vigor de la Llei

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 22 de març del 2018

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra